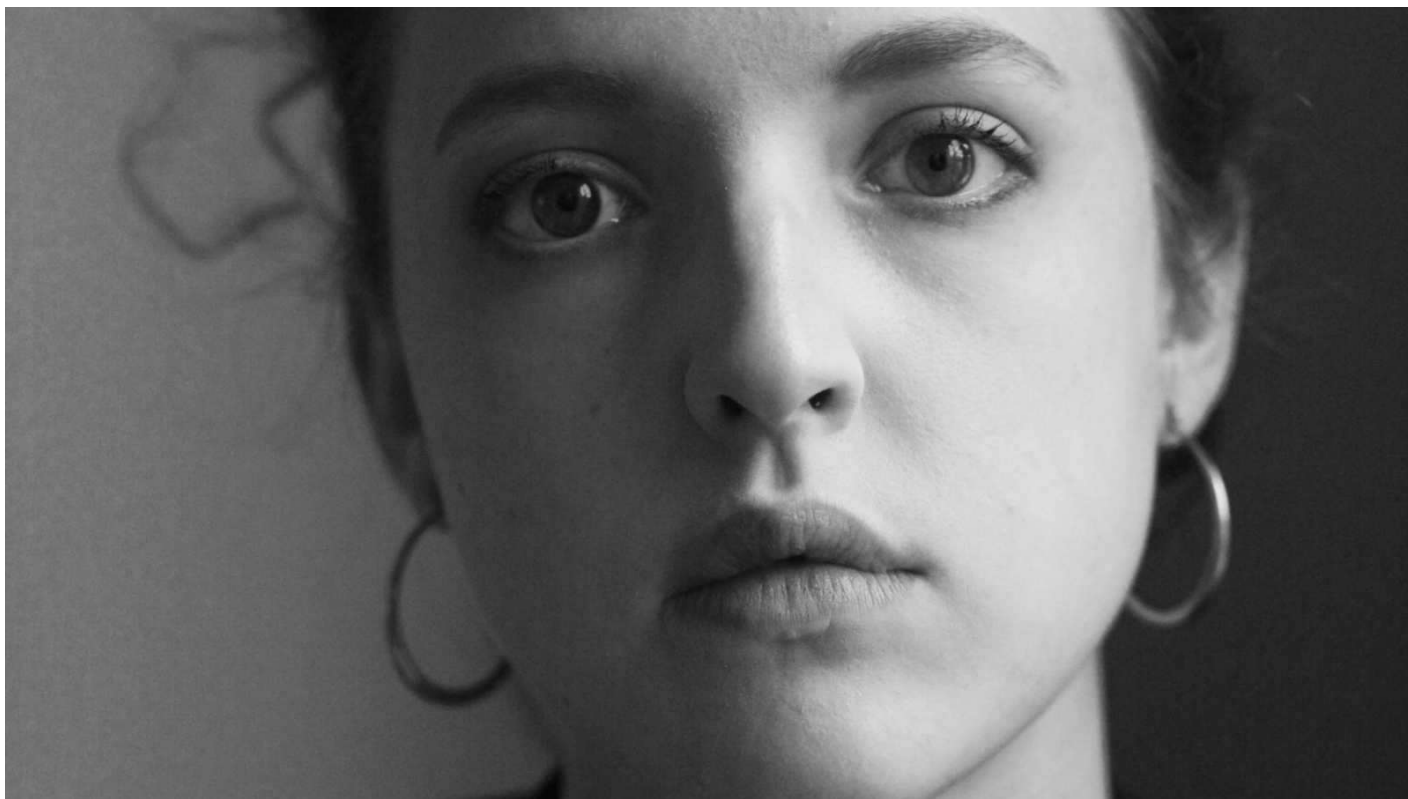

Isabella Hammad's "Genfærd ind" er brændende aktuel

Isabella Hammad. Foto: Cathy Coulter.

Hans Henrik Fafner
30.12.2023

NY BOG // ANMELDELSE – Den britisk-palæstinensiske forfatter Isabella Hammad har skrevet en lidenskabelig og tankevækkende roman om forbundethed og splittet identitet. Navnlig i den givne situation med krigen i Gaza er bogen intet mindre end brændende aktuel, hvis man gerne vil forstå endnu en flig af, hvad der foregår.

Isabella Hamad: Genfærd ind

Oversættelse: Niels Henning Krag Jensby

Politikens Forlag, 400 sider

Bogen udkom 16. november.

For første gang siden barndommen rejser Sonia til Haifa. Hun er britisk med palæstinensiske rødder og kæmper med en skuespillerkarriere i London, som ikke rigtig vil løfte sig. En veninde fra skuespillerskolen er blevet en smule kendt, ikke af

navn, men af udseende, og en anden har fast arbejde ved det ansete Royal Shakespeare Company.

Sonia går fra den ene audition til den anden uden de store resultater. Hun er netop kommet ud af et mislykket parforhold, som hun udelukkende gik ind i for at fremme karrieren, og hun har akut brug for at komme en tid væk fra det hele.

Derfor har hun besluttet at rejse til Haifa.

Byen ligger i det moderne Israel, og det er herfra, hendes far på et tidspunkt er flygtet: Som følge af “familiens troskab over for modstandsbevægelsen, der var større end hos visse andre palæstinensere i Haifa, der foretrak at blive betegnet som arabiske israelere, eller som helt ønskede at fjerne den arabiske del og kun sjældent talte arabisk”.

Opgør med et lukket kredsløb

Sonia har tilbragt mange af barndommens somre hos bedsteforældrene, som blev boende i Haifa, og hendes søster, Haneen, har besluttet at flytte permanent tilbage til hjembyen. Hun er på godt og ondt blevet en del af den israelsk-arabiske identitet. Hun underviser på universitetet i Tel Aviv og er integreret i det israelske samfund.

Tanken med nogle ugers ophold hos Haneen er at finde en tryk havn og at styrke søskendeforholdet, men ganske snart melder fortiden og de identitetsmæssige komplikationer sig. Sonia møder genfærdene, og dette er rammen for den britisk-palæstinensiske forfatter Isabella Hammad's seneste roman, som nu også er kommet på dansk.

Hammad havde et brag af en debut med romanen *Pariseren*, der også fik fornemme anmeldelser, da den udkom på dansk i 2019.

“Genfærd ind” kredser med afsæt i nutiden om det samme, nemlig den palæstinensiske identitet under omskiftelige og stærkt modsætningsfyldte betingelser

Den handler om den unge palæstinensiske medicinstuderende Midhat Kamal, der, mens første verdenskrig er ved at gøre det af med Det Osmanniske Rige, forlader hjembyen Nablus og rejser ud i verden for at finde sig selv. Det er en stort anlagt roman, der med brede pennestrøg beskriver Mellemøsten i det tyvende århundredes turbulente begyndelse og starten på den palæstinensiske uafhængighedskamp. Det er ikke helt forkert at sige, at bogen er en slags palæstinensisk historie i romanform.

Genfærd ind stiller skarpt på det personlige og udspiller sig over en uge, men den kan betragtes som en del af samme ambition som debutromanen. Den er ikke historisk, men kredser med afsæt i nutiden om det samme, nemlig den palæstinensiske identitet under omskiftelige og stærkt modsætningsfyldte betingelser.

Sonia er en del af den palæstinensiske diaspora, selv om hun i hele sin karriere har forsøgt at fremstå som britisk, og Haneen lever ganske vist i det historiske Palæstina, men også hun lever som fremmed. Begge har de mere eller mindre ubevidst søgt at fortrænge deres egentlige ophav. Det er en søgen efter normalitet og sjælefred, som bliver brudt ved mødet mellem de to, og da de i fællesskab søger tilbage til det oprindelige.

For netop mødet mellem de to søstre, der skulle have været stille harmoni, vækker alle genfærdene til live.

Katalysator

Sonia vil gerne gense bedsteforældrenes hus, hvor hun tilbragte sine ferier for år tilbage, men da de kører forbi en aften, vælder det hele frem. Ikke fortidens minder, men nutidens beske realitet.

Det viser sig, at familien, uden at informere slægtningene i London, har solgt huset, og de nye beboere er jødiske israelere. Haneen fortæller, at ejendommen blev solgt som "et arabisk hus", hvilket lægger betragteligt til herlighedsværdien på det åbne ejendomsmarked. Den palæstinensiske identitet er blevet reduceret til en vare.

Herfra tager fortællingen sin egentlige begyndelse. Haneen introducerer sin søster for nogle fra vennekredsen, som har deres gang i den lokale teaterverden. Det er instruktører og skuespillere fra byens lille arabiske teatermiljø, og de er typiske 48'ere.

Bag udtrykket ligger den palæstinensiske befolkning, som blev i deres hjem i 1948 i stedet for at flygte, og det er dem, der udgør Israels arabiske mindretal.

 Nu oplever hun at se situationen fra den anden side i konfliktens kaotiske virkelighed. Tingene bliver vendt på hovedet, som de så ofte gør i den palæstinensiske virkelighed

Men det forbliver et lukket og indskrænket miljø omkring et begrænset antal teatergrupper, der instruerer hinanden og ser hinandens stykker i et lukket kredsløb. De er billedet på den israelsk-arabiske tilværelse, som trives i en vis materiel tryghed, men er tynget af mindretallets iboende isolation.

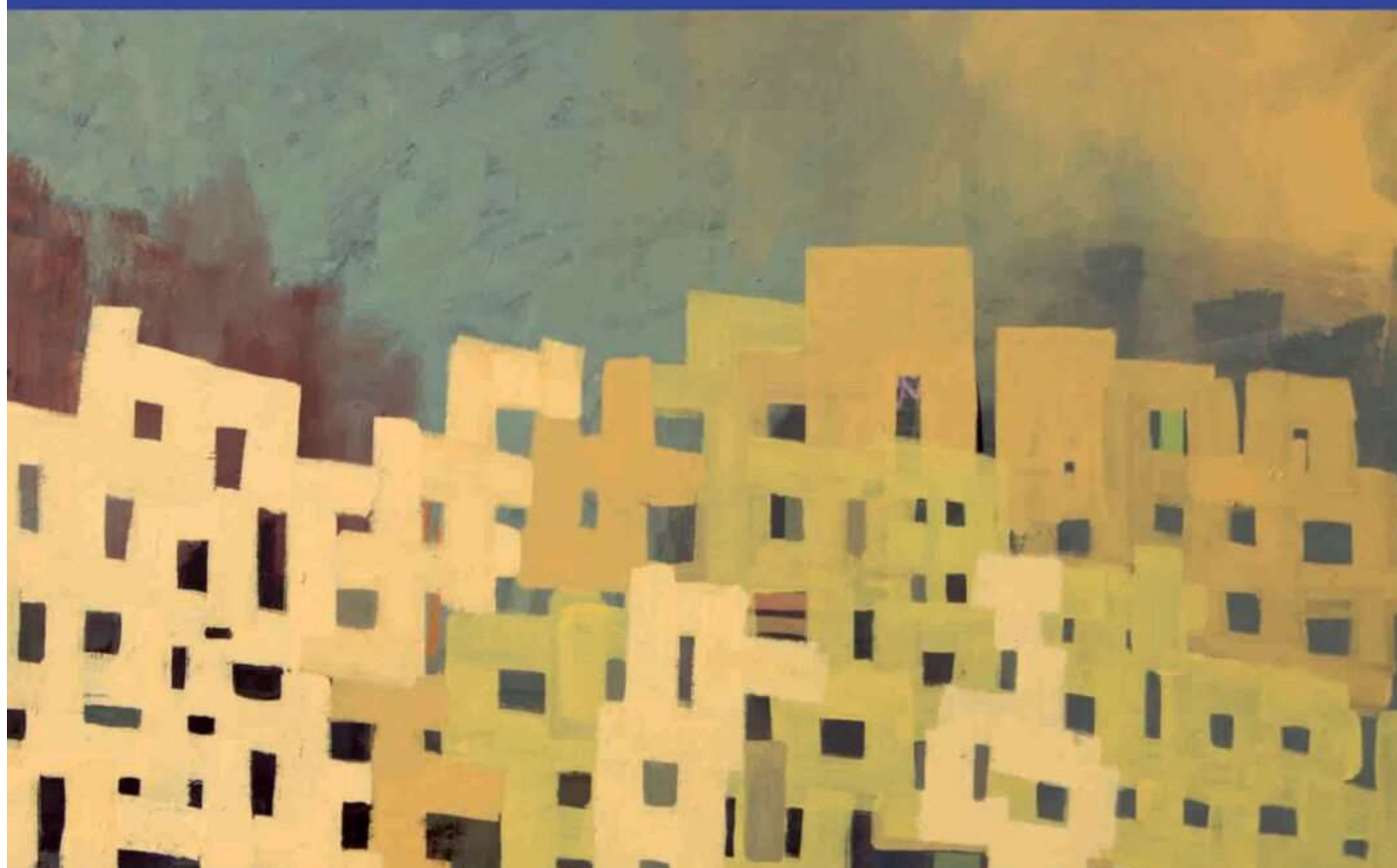
Sonia bliver en art katalysator. Hun bliver det pust fra den store verden, som sætter noget i gang. Mod sine oprindelige intentioner med besøget hos søsteren i Haifa tager hun imod tilbuddet om at medvirke i opsætningen af et stykke på et teater på Vestbredden.

De skal opføre *Hamlet*. Harold, den britiske teatermand, som hun netop har brudt med, mente, at hun ville være den perfekte Gertrud i Shakespeares berømte stykke. Inden det blev til noget, forliste forholdet, men nu melder historien om prins Hamlet, der møder sin fars genfærd på volden ved Kronborg, sig igen, om end under helt andre omstændigheder og på arabisk.

ROMAN
POLITIKENS FORLAG

Isabella
Hammad

Genfærd ind

Bogens forside. Politikens Forlag.

Blodhævn

At fortælle sådan en historie er noget af en balancegang. Men Isabella Hammad mestrer kunsten til fuldkommenhed og styrer behændigt uden om alle de platituder og floskler, som hurtigt kunne tage alt liv af fortællingens autenticitet. Det læses næsten som et stykke dokumentarisme, men med fiktionens udfoldelsesmuligheder får det hele kun ekstra perspektiv og spændvidde.

Teateret på Vestbredden giver påmindelser om virkelighedens Freedom Theatre, som blev grundlagt i 1953 af palæstinensere fra Haifa, der i forbindelse med krigen i 1948 var endt i flygtningelejren i byen Jenin.

Teateret har ved mange lejligheder været i israelernes søgelys, og mange vil huske teaterlederen, den jødisk-palæstinensiske Juliano Mer-Khamis, der i 2011 blev myrdet af maskerede mænd midt i Jenin.

“Her får Shakespeare og skuespillets underliggende motiver om blodhævn kun en ekstra dimension

Han befandt sig i det politiske grænseland, ligesom Sonia og teatertruppen fra Haifa også gør det, når de bevæger sig ind på Vestbredden. Folkene fra Haifa føler, at de omsider kommer ud af det klaustrofobiske teatermiljø i hjembyen, selv om de i realiteten begiver sig ind i den knugende besættelse med soldater og vejspærringer overalt.

Og Sonia føler, at hun omsider deltager i opsætningen af Shakespeare, som for den privilegerede veninde hjemme i London er et stykke almindelig hverdag. Men her får Shakespeare og skuespillets underliggende motiver om blodhævn kun en ekstra dimension.

Fra barndommens besøg i landet husker Sonia, at “mens Jenin sultede på grund af udgangsforbuddet, sad beboerne i Nazareth kun tyve minutter derfra og så på deres naboer i fjernsynet ‘for at vise solidaritet’”.

Nu oplever hun at se situationen fra den anden side i konfliktens kaotiske virkelighed. Tingene bliver vendt på hovedet, som de så ofte gør i den palæstinensiske virkelighed, og de erfaringer, man gør sig i London eller Haifa, holder ikke rigtig vand, når man befinder sig på Vestbredden.

Det er en velfortalt historie, som lægger sig smukt op ad *Pariseren*. Navnlig i den givne situation med krigen i Gaza er bogen intet mindre end brændende aktuel, hvis man gerne vil forstå endnu en flig af, hvad der foregår.

Isabella Hamad

Niels Henning Krag Jensby

Hans Henrik Fafner

Hans Henrik Fafner (f. 1957) er journalist med fast base nord for Tel Aviv. Han har gennem de sidste 25 år – bl.a. som korrespondent for Dagbladet Information og sidenhen Weekendavisen – skrevet om Israel og Mellemøsten. Hans omfattende viden o...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE